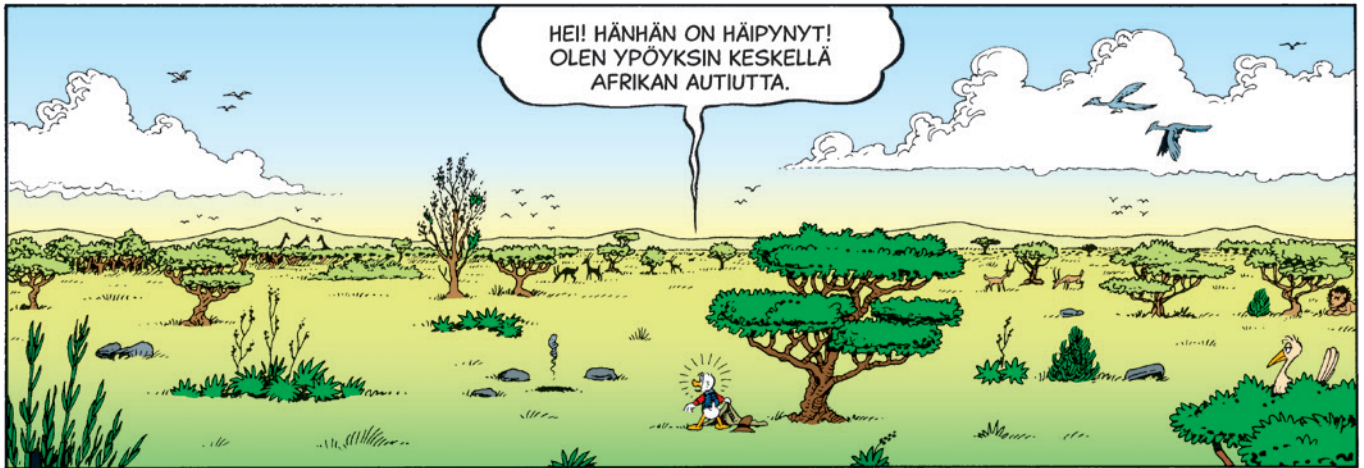

MAAILMAN TURUILLA JA TOREILLA

ANKALLISAKATEMIA

1

TEHTÄVÄPAKETTI 4/6

Opettajalle ohjeeksi:

Yhden osion tekemiseen ja tarkastamiseen voi varata ainakin yhden oppitunnin.

Toiminnalliset tehtävät on merkitty Liikkeelle!-logolla. Niiden toteuttaminen vie enemmän aikaa ja voi vaatia esimerkiksi tiedonhakuja tai suunnittelua.

Untuvikkojen (taso I) tehtävässä 3 opettaja voi tarvittaessa auttaa oppilaita keksimään erilaisia kulkuneuvoja ja matkakohteita. Vain mielikuvitus on tehtävässä rajana.

Ideoita matkustustavoiksi:

- * kuumailmapallo
- * juna
- * jalkapatikka
- * sukellusvene
- * koiravaljakko
- * traktori
- * sukset
- * uiminen
- * polkupyörä
- * helikopteri

Mahdollisia matkakohteita:

- * Andien vuoristo
- * Jäämeren ranta
- * Afrikan keskipiste
- * Alaska
- * Etelänapa
- * Aavikko Australiassa
- * Viidakko Etelä-Amerikassa
- * Saari keskellä Tyyntä valtamerä

AKU ANKKA

UNTUVIKOT

(TASO I)

Lue tarina *Aku Ankka Timbuktussa*

https://lataamo.akuankka.fi/lue/083120e8cfba72237f78369d653c3722?ref=search&utm_source=lataamo_web&utm_medium=referral&utm_campaign=none&
ja tee tehtävät 1–3.

1

Tutustu Timbukuun

Tarinan juoni on mennyt solmuun. Järjestä se numeroimalla lauseet oikeaan järjestykseen.

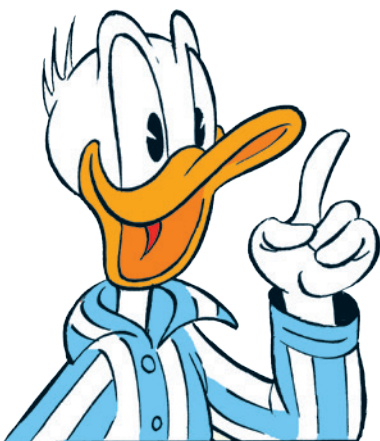
Aku saa savesta tehdyn talon hajoamaan suihkuttamalla sen päälle vettä.

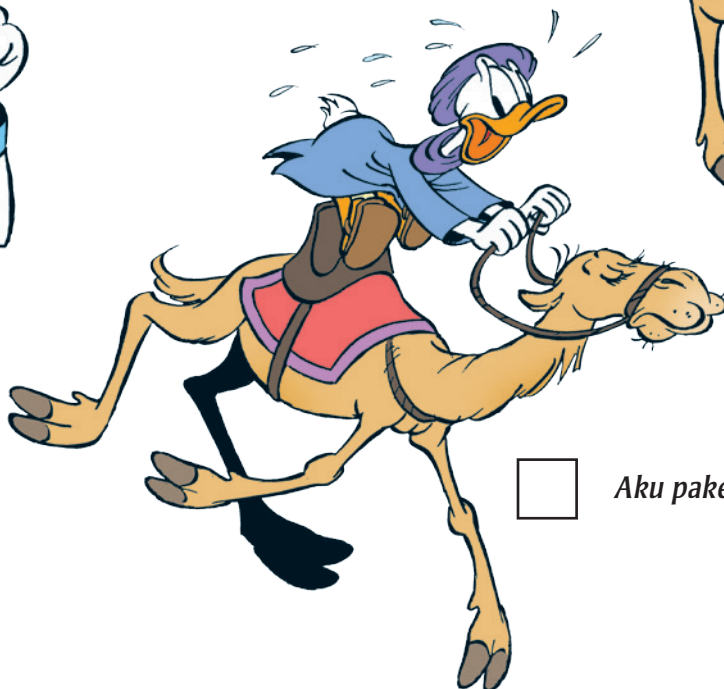
Aku karkaa vihaisia ankkalinnalaisia Timbukuun.

Timbuktulaiset tunnistavat Akun ja toivottavat hänet tervetulleeksi.

Aku haluaa auttaa timbuktulaisia osoittaakseen kiitollisuutensa.

Aku pakenee kohti Ankkalinnaa.

2

Paljasta maailmanmatkaajan tietosi

Mitkä seuraavista Timbuktua koskevista väittämistä pitävät paikkansa? Ympyröi oikea vaihtoehto. Saat apua sarjakuvasta.

1. Timbuktu on

- a. vanha kauppakaupunki.
- b. savesta rakennettu linnoitus.
- c. paikka, jossa koulutetaan timpureita.

2. Timbuktu sijaitsee

- a. Brasiliassa, Etelä-Amerikassa.
- b. Malissa, Afrikassa.
- c. Tukholmassa, Ruotsissa.

3. Sahara, jonka laidalle Timbuktu on rakennettu, on

- a. Afrikan isoin valtio.
- b. maailman suurin aavikko.
- c. valtava järvi.

Mitä tarinassa olevat sanat tarkoittavat? Valitse oikea vaihtoehto.

4. Karavaani on

- a. pieni kirppulaji, joka on levinnyt ympäri maapalloa matkustelun myötä.
- b. pitkä letka eläimiä matkalla keitaalle juomaan vettä.
- c. kamelijono, joka kuljettaa ihmisiä ja tavaroita.

5. Taateli on

- a. hienostunut teelaji, jota saa ainoastaan Kaukoidästä.
- b. eksoottinen hedelmä, joka kasvaa taatelipalmussa.
- c. tiilinpala, jolla koristellaan talojen seiniä.

3

Matkusta ympäri maailmaa

a) Muodostakaa kahden tai neljän hengen ryhmä. Kuvitelkaa, että lähdette matkalle maailman vaikeakulkuisimpaan paikkaan. Keksikää vastaukset seuraaviin kysymyksiin.

1. Mihin paikkaan lähdette matkalle? _____

2. Millä kulkuneuvoilla matkustatte? _____

3. Minkä maiden läpi kuljette? _____

4. Millaisia maisemia näette? _____

5. Miten kauan matka kestää? _____

6. Mikä teitä odottaa perillä? _____

b) Tehkää matkasta ja sen kommelluksista näytelmä ja esittäkää se muulle luokalle.

NUORISO

(TASO II)

Lue tarina *Epätoivottava luonteenpiirre*
https://lataamo.akuankka.fi/lue/3bef8c5fcd0f-ca55a2241aa71b24d843?ref=search&utm_source=lataamo_web&utm_medium=referral&utm_campaign=none
ja tee tehtävät 1–2.

Ratkaise majakoiden mysteeri

a) Tarinassa Aku ja pojat majailevat majakassa.
Mutta mitä majakat ovat? Vastaa alla oleviin kysymyksiin.

1. Missä majakat yleensä sijaitsevat?

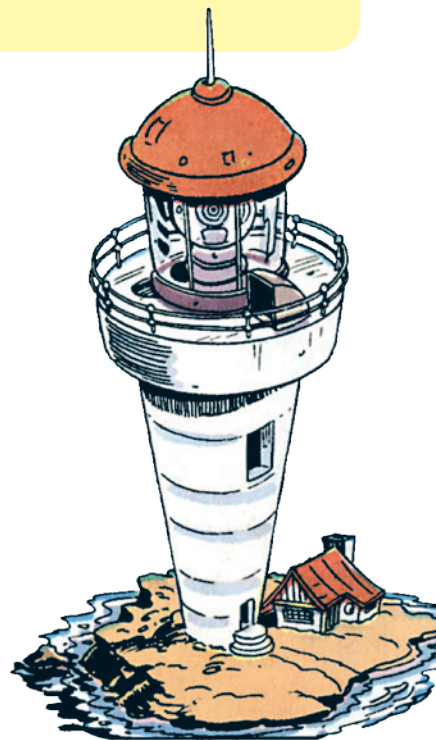
- Vaikeakulkuisilla vuorenrinteillä.
- Keskellä valtavia valtameriä.
- Laivareittien varrella lähellä rannikoita ja saaristoa.

2. Miksi majakoissa on iso lamppu?

- Jotta ohi kulkevat laivat huomaisivat ne paremmin.
- Jotta vuohipukit näkisivät nyhtää ruohoa öisin.
- Jotta kaloja ei alkaisi pelottaa syvällä pimeässä meressä.

3. Miksi majakat ovat olemassa?

- Ne tuovat valoa sanaristikkoja tekeville merimiehille.
- Ne kertovat merenkulkijoille, missä laivareitti menee, ja estävät siten haaksirikkoja.
- Kauan sitten merestä pitävät ihmiset rakensivat ne asunnoikseen.

b) Historian tunnetuin majakka on Faroksen majakka Aleksandrian kaupungin edustalla. Faros oli yksi maailman seitsemästä ihmeestä. Se tuhoutui vuonna 1303. Selvitä seuraavat Farokseen liittyvät asiat:

1. Missä maassa Aleksandrian kaupunki sijaitsee? _____

2. Minkä tunnetun joen suistoalueella Aleksandria on? _____

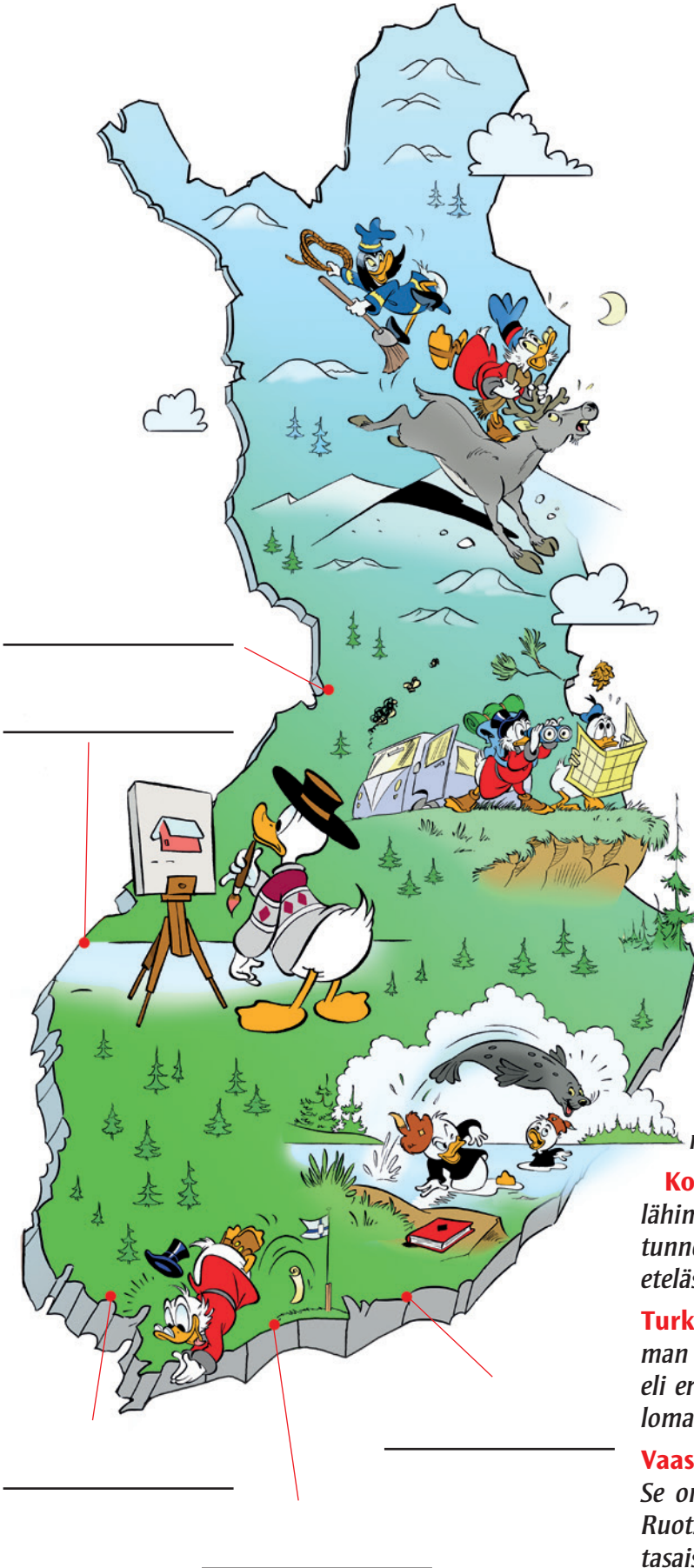
3. Mikä on Faroksen kotimaan pääkaupunki? _____

2

Tutustu Suomen rannikkokaupunkeihin

a) Lue alla olevat vihjeet ja merkitse kaupungit oikeaan kohtaan kartalla.

Oulu on kartan kaupungeista pohjoisin. Se sijaitsee Suomi-neidon vyötärön korkeudella. Kaupunki tunnetaan kävelykadustaan, Rotuaarista. Kaupungin torilla taas komeilee iso poliisipatsas.

Helsinki on karttaan merkityistä kaupungeista eteläisin. Se on Suomen pääkaupunki ja asukasluvultaan muita paljon isompi. Helsingissä asuu noin 600 000 asukasta.

Kotka on kartan itäisin rannikkokaupunki eli se on lähimpänä Venäjän rajaa. Kotkan seudun saaristo on tunnettu kauneudestaan. Kaupunki ei sijaitse aivan yhtä etelässä kuin Helsinki.

Turku on Suomen vanha pääkaupunki. Se sijaitsee hieman pohjoisempaan kuin Helsinki ja sen länsipuolella – eli eri suunnassa kuin Kotka. Turun saaristo on suosittu lomailukohde, ja monet käyvät siellä pyöräilemässä.

Vaasa on Länsi-Suomessa Oulun ja Turun puolivälissä. Se on läntisin kartan kaupungeista ja siten lähimpänä Ruotsia. Vaasa sijaitsee Pohjanmaalla, jossa maa on hyvin tasaista.

b) Jutelkaa pareittain, mikä juuri teidän kotikaupungissanne on hauskaa ja kiinnostavaa. Onko se ehkä kesätapahtuma vai tapa viettää talvea? Tehkää sen jälkeen parin kanssa alle erilliselle paperille mainoslehtinen, jolla houkuttelette turisteja ja uusia asukkaita paikkakunnalle. Muistakaa, että mainoksessa pitää kuvan lisäksi olla tekstiä.

Lue tarina *Maaailman ympäri 80 päivässä*

https://lataamo.akuankka.fi/lue/77d71e1a9957bad6990cae0232552a65?ref=-search&utm_source=lataamo_web&utm_medium=referral&utm_campaign=none& ja tee tehtävä 3.

3

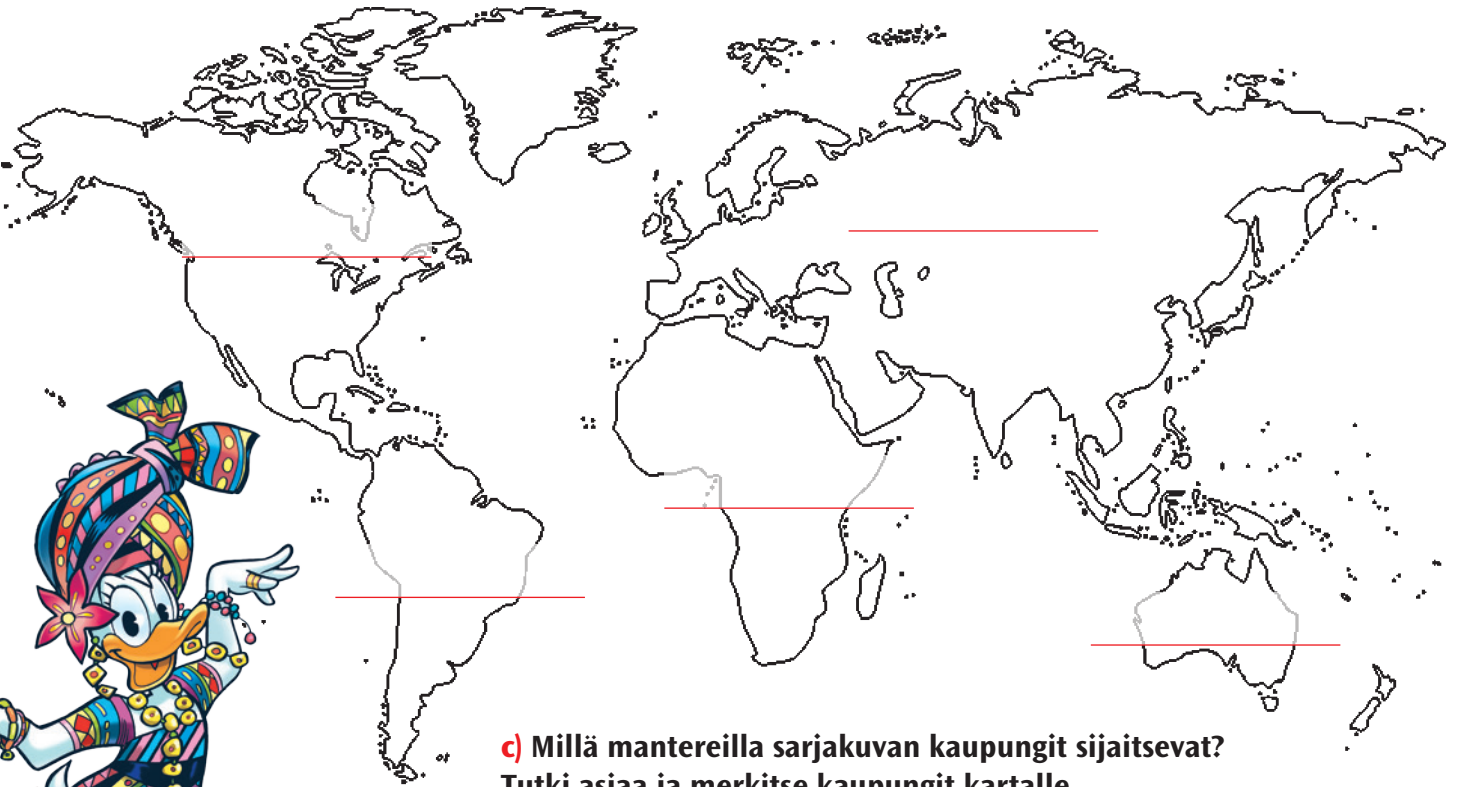
Testaa tietosi maapallosta

a) Mitkä kuusi kaupunkia sarjassa mainitaan? Kirjoita ne viivoille.

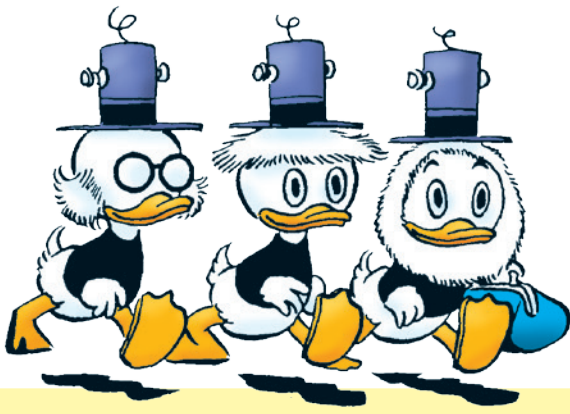

b) Selvitä, mitkä ovat maapallon kuusi mannerta. Kirjoita niiden nimet karttaan oikeille kohdille ja väritä mantereet eri värein.

c) Millä mantereilla sarjakuvan kaupungit sijaitsevat? Tutki asiaa ja merkitse kaupungit kartalle.

HARMAA- HAPSET

(TASO III)

Lue tarina Saari ajan rajalla

https://lataamo.akuankka.fi/lue/bafad8c17170d3a890bd7faf7e0d2e03?ref=search&utm_source=lataamo_web&utm_medium=referral&utm_campaign=none&
ja tee tehtävät 1–2.

1

Ota maapallo haltuun

a) Saitko selville, mikä on pituuspiiri?
Etsi tarinasta vastaukset seuraaviin kysymyksiin.

1. Monennesta pituuspiiristä lasketaan jokaisen uuden päivän alku?

2. Kummalla puolen tätä pituuspiiriä on huominen ja kummalla eilinen? Vastaa käyttäen ilmansuuntia.

3. Jos tällä pituuspiirillä on keskiyö, mikä kellonaika on tismalleen vastakkaisella puolella maapalloa?

4. Jos kyseisen pituuspiirin itäpuolella on tiistai kello 13, mitä päivää ja kellonaikaa eletään sen länsipuolella?

b) Mihin Suomi sijoittuu?
Selvitä vastaukset
seuraaviin kysymyksiin.

ROOPEN NUKKUESSA TALOUSELÄMÄN RATTAAT MUILLA
AIKAVYÖHYKKEILLÄ OVAT PYÖRINEET. ENSI TÖIKSEEN HÄN
RYHTYY TUTKIMAAN YÖN AIKANA KERTYNEITÄ RAPORTTEJA:

1. Millä aikavyöhykkeellä Suomi sijaitsee?

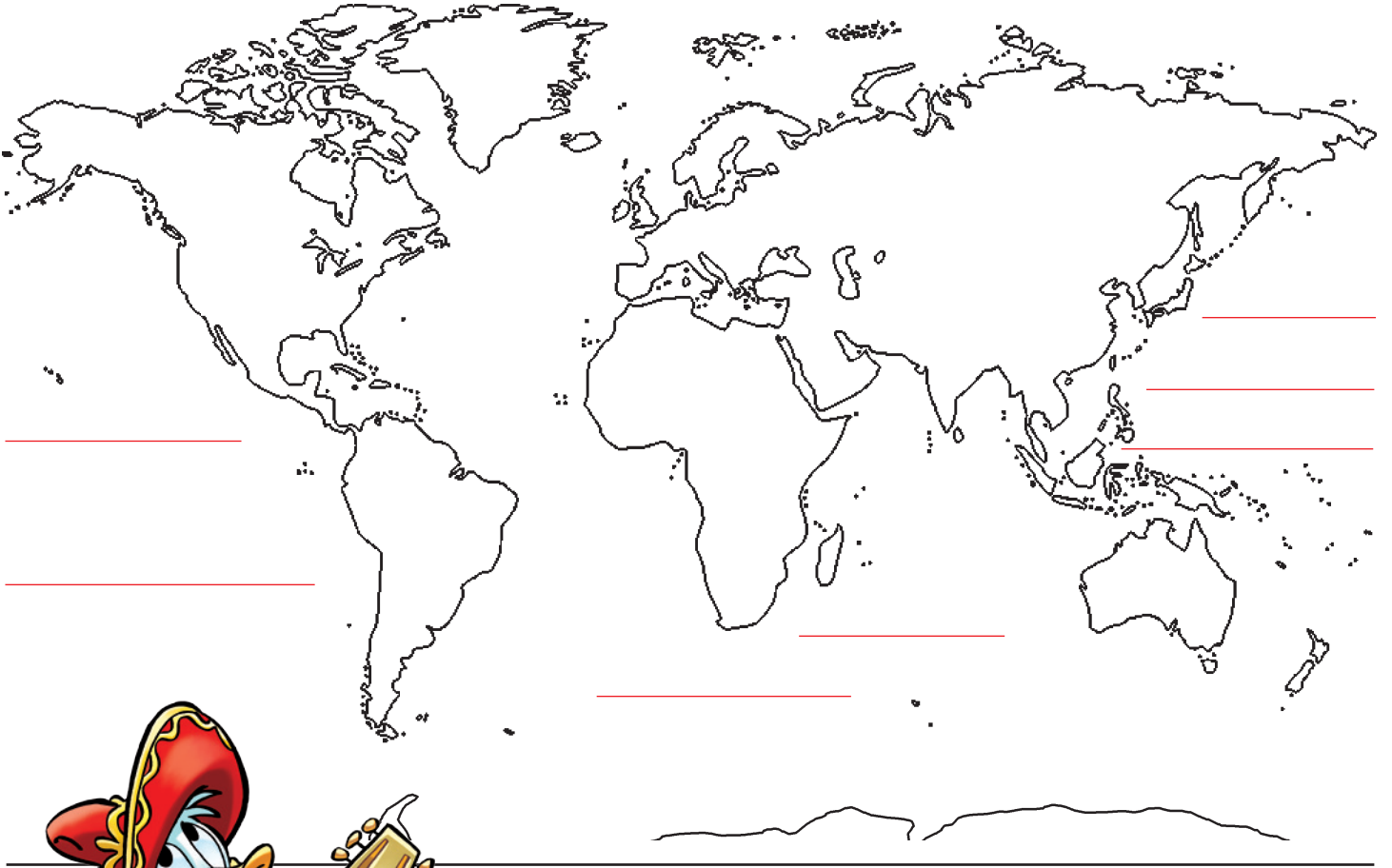
2. Miten monta maata tällä samalla aikavyöhykkeellä sijaitsee yhteensä?

3. Millä pituuspiirillä oma kotipaikkakuntasi sijaitsee?

c) Etsi seuraavat tarinassa mainitut paikat ja merkitse ne oikeaan paikkaan kartalle. Lisäksi selvitä, missä sijaitsee päivämääräraja eli 180. pituuspiiri. Merkitse sekin karttaan.

Tyyni valtameri, Transvaal, Havaiji, Manila, Etelä-Afrikka, Kuren atolli, Borneo

2

Päättele saarten synty

Merkitse ruksilla, mitkä kolme alla olevaa väitettä saarten synnystä ovat totta.

- Merenpohjasta ylöspäin kasvanut koralli nousee lopulta vedenpinnan yläpuolelle.
- Jo olemassa olevasta saaresta irtautuu pala joka lipuu kauemmas merelle.
- Meressä olevien vuorten huiput nousevat vedenpinnan yläpuolelle.
- Vedenalainen tulivuori purkautuu, ja sen syöksemästä massasta syntyy uusi saari.
- Tuuli kuljettaa rannikolta hiekkaa ja kiviä mereen, ja lopulta rannikon edustalle muodostuu saari.

VASTAUKSET

Untuvikot (TASO I)

Tehtävä 1:
4, 1, 3, 2, 5

Tehtävä 2:
1a, 2b, 3c, 4c, 5b

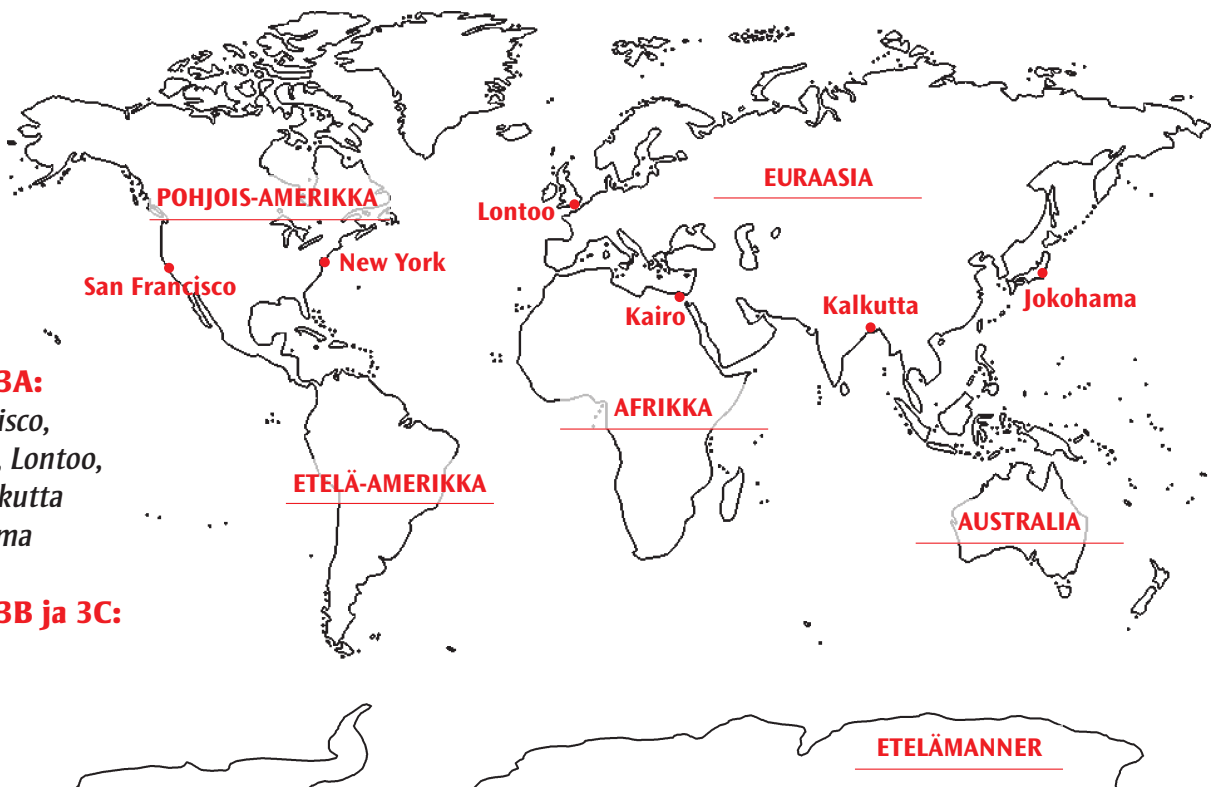
NUORISO (TASO II)

Tehtävä 1A:
1c, 2a, 3b

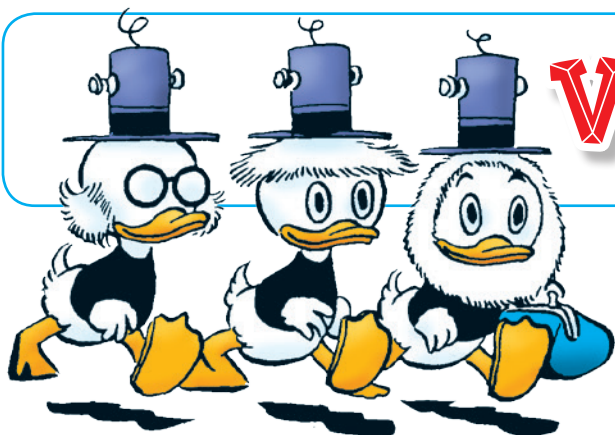
Tehtävä 1B:
1. Egypti,
2. Niili, 3. Kairo

Tehtävä 2A:

Tehtävä 3A:
San Francisco,
New York, Lontoo,
Kairo, Kalkutta
ja Jokohama

Tehtävä 3B ja 3C:

VASTAUKSET

Harmaahapset (TASO III)

Tehtävä 1A:

180. pituuspiiristä eli kansainvälisestä päivämäärärajusta.
- Päivämäärärajan länsipuolella (vasemmalla) on huominen ja itäpuolella (oikealla) eilinen.
- Kello on siellä 12 päivällä.
- Keskiviikkoa kello 13.

Tehtävä 1B:

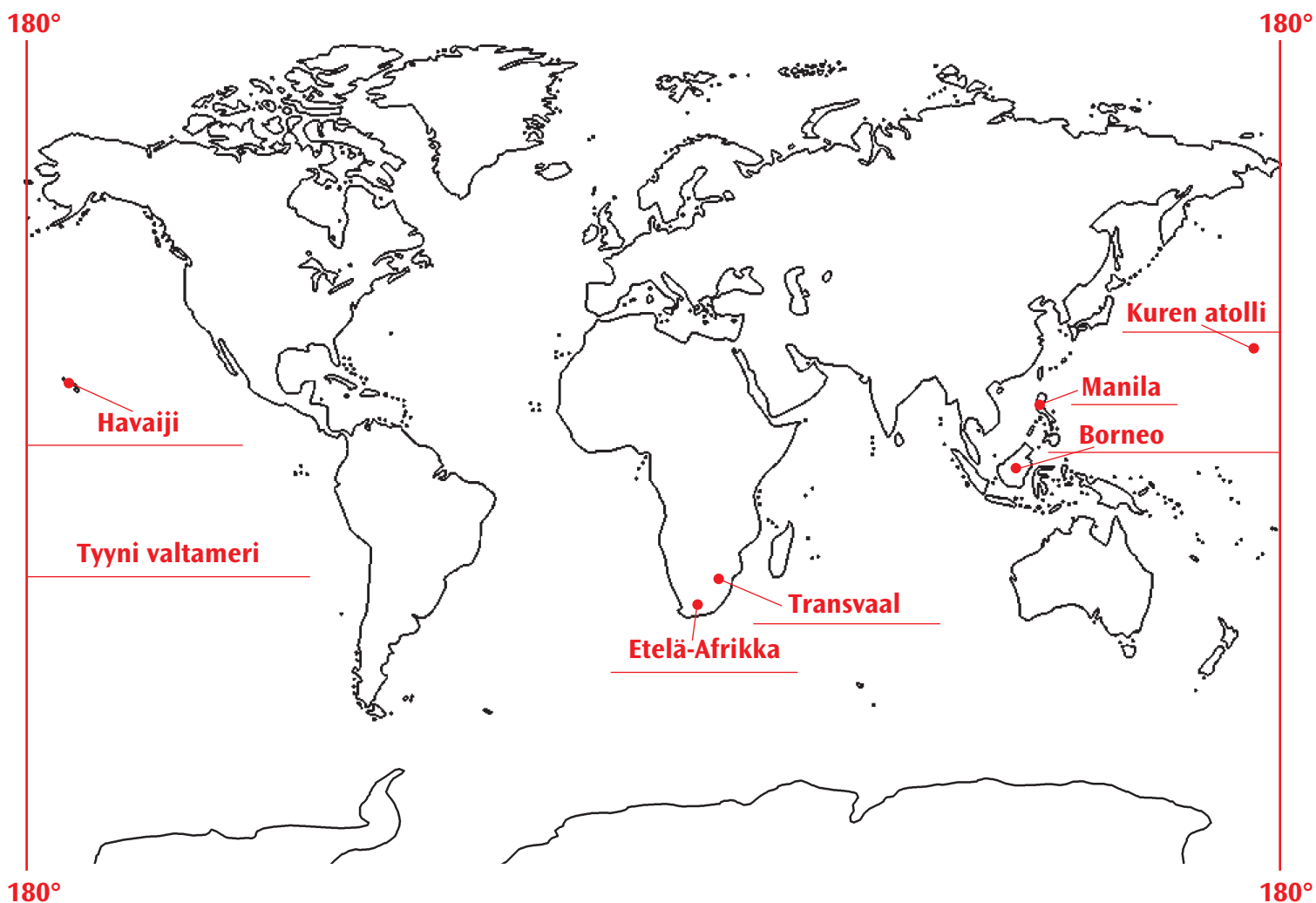
Suomen aikavyöhyke: UCT+2 (Itä-Euroopan aika)

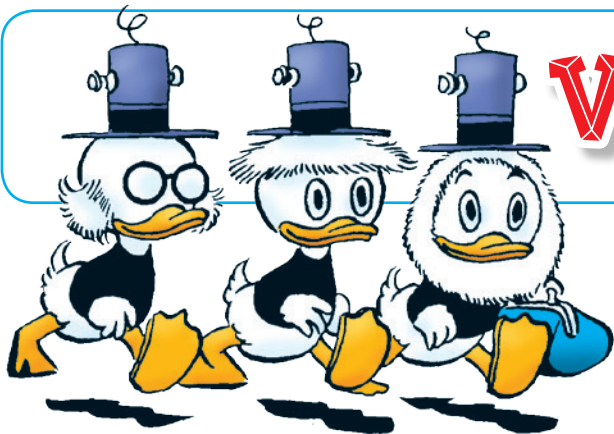
Samalla aikavyöhykkeellä olevat maat yhteensä: 28

Kotipaikkakunnan pituuspiiri: Suomen paikkakuntien koordinaatteja

löytyy mm. täältä: <http://www.suomenastrologinenseura.fi/@Bin/123907/koordinaatit.pdf>

Tehtävä 1C:

VASTAUKSET

Harmaahapset (TASO III)

Tehtävä 2:

Totta ovat seuraavat väitteet:

Merenpohjasta ylöspäin kasvanut koralli nousee lopulta vedenpinnan yläpuolelle. (Nämä ovat yleensä matalia saaria, jotka muodostuvat useimmiten vedenalaisten tulivuorien päälle.)

Meressä olevien vuorten huiput nousevat vedenpinnan yläpuolelle (esim. Färssaaret ja Bermuda).

Vedenalainen tulivuori purkautuu, ja sen syöksestä massasta syntyy uusi saari (esim. Kreikkaan kuuluva Santorínin saariryhmä).

Tehtävä 3A:

K	U	N	I	N	G	A	T	A	R			
V	I	I	K	I	N	K	I					
			A	D	J	U	T	A	N	T	T	I
A	M	E	L	I	E	N	B	O	R	G		
	P	A	P	A	R	A	Z	Z	I			
I	L	M	A	N	S	A	A	S	T	E		
	V	I	I	N	E	R	I					
K	Ö	Ö	P	E	N	H	A	M	I	N	A	

Tanskan tunnetuin satusetä on Hans Christian Andersen.

Tehtävä 3B:

- A. Islanti
- B. Norjassa
- C. Suomi
- D. Ruotsi
- E. Tanskassa
- F. Ruotsista
- G. Norja
- H. Suomella
- I. Tanskalla
- J. Islannissa

